

Egál, de miben?

VISSZHANG - LII. évfolyam 44. szám, 2008. október 31.

Az ÉS legutóbbi számában *Tisztelt Főszerkesztő Úr!* címmel válasz olvasható a Védegylet szóvivőjétől a Tarka Magyar rendezvénnyel kapcsolatban a lap főszerkesztőjének egy korábbi írásában (*Van sapkája, nincs sapkája*, 2008/41.) megfogalmazott észrevételeire. Tartózkodnék itt és most attól, hogy aprólékosan megismételjem, mi szerepel a publicisztikában, ebből mit sérelmezett a szóvivő, Boda Zsolt, csak a lényegre reagálnék, a Védegylet e válaszban is összegzett megállapításaira, amelyeket egytől egyig vitatok.

Mindenekelőtt azt, ahogy a Védegylet, mint egyik szervező, az akció „civil jellegének megőrzését” valamiféle kitüntetett célként kezeli. Mert vajon van-e ennek a jellegnek valami elvonatkoztatható, valamivel szembeállítható olyan minőségi többletértéke, ami védelemre szorul? Szerintem nincs.

Boda leírta, azért ragaszkodtak a civil jelleghez, mert úgy vélik, „a közéleti erőszak terjedéséért mindkét oldal politikusait, köztük a kormányfőt is felelősség terheli”. Szerintük ez a közéleti erőszak elleni tiltakozás során a fő üzenet!

Ehhez persze a politikusok felelősségét egalizáltan kell tálni, ami egyet jelent azzal, hogy egy szintre emeljük a kereplőzőket, a füttyögőket, a rendezvények megzavaróit, a kukadöntögetőket és felgyújtókat, az őket felhergelő, lendületbe hozó, majd nekik hallgatólagos támogatást nyújtó kordonbontókat azzal, aki ellen mindez irányul. (Igaz, mindketten érintettek, csak éppen ellenkező előjellel.)

(Közbevetőleg jegyzem meg, van azért olyan személy is, akinek politikai felelősségét nem említi a szóvivő, mégpedig a köztársasági elnökét. Az írás szerint neki egyenesen nem volt dolga a részvétel, ami azért bizarr álláspont, mert gyökeres ellentétben áll az alkotmány 29. § [1] által kijelölt közjogi státusával, miszerint ő a nemzet egységét lenne hivatott kifejezni.)

A szóvivő úr igen sajnálja, hogy nem értjük, mit jelent egy száz szervezetet felvonultató, politikailag kényes témákat is felvető megmozdulásban közreműködni. Gondolom, a nehézségeken kellene eltűnődnünk.

Aki azonban ismeri a mai magyar társadalmat, az pontosan tudta, hogy egy ilyen civil megmozduláson annál többen nem fognak részt venni, mint amennyien ott jelen voltak. A hazai civil társadalom mai állapotában ennyire futja.

Magam, egyébként egy civil szervezet tisztségviselője, de az akciónak nem szervezője, elmentem, noha a szervezők retorikájával egyáltalán nem értettem egyet, ellenben nagyon is azonosultam a céllal, hogy minél többen adjuk az arcunkat a közéleti erőszak elleni tiltakozáshoz, ahhoz, hogy ebből elég!

Ennek a közéleti erőszaknak azonban számos oka van, amelyeknek a felszínes egalizálás mögé tuszakolása hamis valóságképet sugall. Mindenekelőtt az a politika az oka, amely a képvisleti demokráciát tudatosan próbálta kikezdeni a közvetlen demokrácia néhány eszközének visszaélészerű alkalmazásával. Az utcai politizálás (amely hangsúlyozottan nem azonos az utcán való politizálással) ennek volt az egyik terepe, amennyiben a parlamentben lefolytatandó viták helyébe lett állítva. De ezt segíti elő a nagypolitika szintjére emelt személyeskedés, a vita helyébe lépő inszINUÁCIÓ is, amelyhez jó háttérrel biztosít egy önálló médiabirodalom hasonló stílusa, hangvétele és egyoldalú, minden önkritikát nélkülöző valóságértelmezése.

Mindez sikeresen vezetett fokozódó értékzavarhoz, a morális elbizonytalanodás elmélyüléséhez. Sajnos

nincs elég erős, bátor és kritikus sajtó, amely tükröt tartana, ellenpontosná e folyamatokat.

Egy ilyen közegben a rend fenntartására hivatott intézmények is elbizonytalanodnak. Számukra is létfontosságú, hogy érezzenek társadalmi kiállást a demokratikus értékrend mellett. A civil társadalomnak valóban nagy szerepe lenne éppen ennek a társadalmi kiállásnak a megszervezésében.

Ám ha a civilek elvonatkoztatnak attól, hogy egyelőre még ténylegesen mekkora társadalmi erőt képviselnek, ha elvonatkoztatnak a közéleti erőszak valódi okaitól, akkor ez nem fog menni.

A Védegylet az ún. „civil tisztaság” nevében paradox módon maga politizálta át az akciót, amikor egalizálta a politikai felelősséget a közéleti erőszak kialakulásáért, és átvéve a megosztásra épülő politikát, a miniszterelnök távolmaradását ambicionálta. Ezzel tulajdonképpen a távol maradni akarók igényéhez igazította az elvárásokat. Nem hiszem, hogy Orbán Viktor és Gyurcsány Ferenc együttes jelenléte a távolmaradásra ösztönözte volna saját politikai táboruk tagjait, ellenkezőleg, csak éppen nyilvánvaló volt, hogy az előbbi nem, az utóbbi pedig nagyon is részt akart venni a demonstráción.

Hamis az az üzenet, amelyet a Tarka Magyar szervezői sugalltak, hogy a politika úgymond kisajátíthatja a civilek kezdeményezését. Éppen az lenne a cél ugyanis, hogy tegye ezt a politika, ebben legyen egál, minél szélesebb körben sajátítsa csak ki, tegye magáévá a közéleti erőszak megszüntetésének célját!